

Continguts: Pepe Reche

ÍNDEX

INTRODUCCIÓ	2
Presentació de l'activitat	2
La Banda Municipal de Barcelona	3
L'ASSAIG OBERT DE LA BMB	4
Descripció de l'activitat	4
Marc horari	5
Recomanacions i indicacions per a l'assistència a l'activitat	7
Propostes didàctiques	9
MATERIALS DE SUPORT	11
Enllaços d'interès	11
Bibliografia sobre la BMB	11

INTRODUCCIÓ

Presentació de l'activitat

La Banda Municipal de Barcelona (BMB) obre les portes en ple assaig i us convida a assistir a una de les seves sessions de treball prèvies al concert.

Aquesta activitat està adreçada principalment a instituts de Secundària i batxillerat i cicles formatius I és una oportunitat única de conèixer de ben a prop el dia a dia d'una institució musical professional.

Coneixereu de prop la BMB i descobrireu des de dins l'entorn i les dinàmiques de preparació dels seus membres, directors i solistes convidats. Els acompanyareu en aquella part de la feina que normalment no es veu. Perquè, quan anem a un concert, assistim al resultat d'un treball previ individual i col·lectiu per part dels músics que es troben a l'escenari, però també de tot un seguit de persones que treballen al seu voltant encarregant-se de la gestió i de la coordinació tècnica i artística.

Us proposem assistir a un matí d'assaig, una experiència enriquidora i inspiradora que despertarà la vostra passió per la música. A més d'escoltar i observar com preparen l'actuació, aprendreu més coses dels músics i els instruments, de la història de la BMB i la seva organització, de les persones que en formen part i de com col·laboren, així com de les obres que presentaran en el concert.

Apropeu-vos més que mai a la Banda i veniu a gaudir del seu fascinant món sonor.

La Banda Municipal de Barcelona

La Banda Municipal de Barcelona (1886) és una institució indispensable per entendre la història de la música a Catalunya. El seu paper ha anat més enllà de la programació de concerts i de la participació en actes oficials: ha estat garant de la divulgació musical i ha posat als seus faristols les millors obres de la història. El gran artífex de l'èxit de la Banda va ser Joan Lamote de Grignon, qui la va dotar d'una personalitat artística i la convertí en un conjunt de referència internacional. Fins i tot Richard Strauss la va dirigir fa gairebé un segle.

L'any 2007, el projecte de la Banda va fer un gran pas, ja que va passar a ser formació resident de L'Auditori de Barcelona i va iniciar una temporada estable de concerts en què col·laboraren artistes i formacions imprescindibles de l'àmbit local i internacional. Deu anys més tard, el 2017, va ser convidada a la Wasbe Conference d'Utrecht i al World Music Concert (WMC) de Kerkrade, als Països Baixos, on la Banda es va reafirmar com un referent internacional.

Alguns dels seus directors convidats han estat: Jan Cober, Eugene Corporon, Johan de Meij, Björn Bus, Henrie Adams, Frank de Vuyst, Douglas Bostock, Manel Valdivieso, Josep Caballé Domenech o Baldur Brönnimann. En els darrers anys, els seus titulars Salvador Brotons (2007-2018) i José Rafael Pascual-Vilaplana (des del 2018 i fins a l'actualitat), dos referents de la direcció, han contribuït a fer-la créixer amb una aposta sòlida per recuperar el repertori per a banda i mitjançant l'encàrrec d'obres noves.

Han col·laborat amb la Banda músics de renom, com Spanish Brass, Stefan Schilli, Shoichiro Hokazono, Jörgen van Rijen, Albert Guinovart, Josep Colom, Jess Gillam, Pacho Flores, Marta Mathéu, Elena Copons, María Hinojosa Montenegro, Joan Martín-Royo o Esperanza Fernández, i artistes de la talla de Cesc Gelabert, Sol Picó, Àlex Casanovas, Lluís Soler, Lloïl Bertran, el grup Obeses i La Cubana.

D'altra banda, la BMB també aposta per la tasca divulgativa de fer arribar la música a persones amb risc de vulnerabilitat a través d'activitats i de concerts organitzats amb Apropa Cultura. Avui, la Banda Municipal de Barcelona és una agrupació compromesa amb la societat que l'envolta, particip del seu temps i protagonista activa de l'escena musical barcelonina.

L'ASSAIG OBERT DE LA BMB

Descripció de l'activitat

L'assistència a un assaig de la BMB és una experiència cultural única que permet als alumnes endinsar-se de primera mà en el món de la música i descobrir el treball previ, la preparació i la disciplina que comporten formar part d'una banda professional.

Durant l'activitat, tindran l'oportunitat d'observar de prop què fan els músics durant la setmana abans de presentar públicament una actuació: des de l'escalfament previ a l'inici de l'assaig i el protocol d'afinació dels instruments fins a les seves responsabilitats individuals i col·lectives o la manera de treballar els detalls més diversos a través de les indicacions del director.

A més, podran conèixer els instruments que conformen una banda (i les seves diferències amb els d'una orquestra, per exemple), veure i escoltar la seva enorme diversitat tímbrica i, alhora, familiaritzar-se amb la història de la institució i entendre la importància de la música en la societat a través de la seva tasca.

Tant abans com després, i també durant l'assaig, comptareu amb l'acompanyament d'un educador que us parlarà de L'Auditori i de la BMB i us explicarà en detall els instruments que la formen i el repertori que preparen; també us detallarà els trets més destacats del repertori, així com dels rols de cadascuna de les persones que participen en aquest assaig. A més, us compartirà tota mena de curiositats i podrà respondre qualsevol dubte que tingueu al llarg de tota l'activitat.

Aquest assaig obert ofereix una experiència educativa enriquidora que pot complementar el vostre temari acadèmic. Depenent del nivell educatiu i dels interessos del docent especialista en música, pot funcionar de maneres molt diverses d'acord amb els objectius i els continguts que plantegeu.

Així, aquest pot ser el punt de partida o bé el final del vostre projecte; tot i així, recomanem que els alumnes coneixin prèviament l'activitat i les recomanacions i indicacions que s'inclouen en aquest dossier per tal d'afavorir el bon funcionament de la sessió. A més, us proposem diferents línies d'enfocament i propostes de treball per a abans i després de la funció, perquè pugueu aprofitar al màxim aquest assaig de la BMB.

Marc horari

Les diferents parts i els horaris de l'activitat són:

9.20 h Convocatòria d'arribada a L'Auditori i rebuda

Us preguem que arribeu abans d'hora a L'Auditori per tal de començar l'activitat puntualment. Un cop feta la rebuda, accedirem plegats a l'interior de l'edifici.

9.30 h Entrada a L'Auditori, benvinguda i xerrada introductòria

Una vegada a dins, us donarem la benvinguda amb una breu xerrada introductòria.

En aquesta prèvia recordarem als alumnes les diferents parts de l'activitat i presentarem L'Auditori, la BMB i el repertori del concert, així com les dinàmiques a seguir una vegada a dins de la sala.

9.55 h Accés a la sala i assistència a la primera part de l'assaig

L'assaig comença puntualment a les 10 h, per la qual cosa accedirem a la sala d'assaig uns minuts abans.

Veurem que els músics ja estan preparats i als seus llocs corresponents, assistirem a l'arribada del director i escoltarem tota la primera part de l'assaig, que té una durada màxima d'una hora i mitja.

Recordeu que, en tractar-se només de la primera part de l'assaig, no escoltareu tot el repertori del concert, i que tampoc no es garanteix la presència dels solistes, en el cas que n'hi hagués.

11.25 h* Final de l'assaig i col·loqui de cloenda

Acabada la primera part de l'assaig, que sol durar entre una hora i quart i una hora i mitja, farem un breu col·loqui de cloenda de l'activitat.

En aquest moment, depenent del repertori i de la disponibilitat, es poden produir la trobada i un espai de conversa amb algun dels protagonistes de l'assaig. Tanmateix, al tractar-se d'una sessió de treball, no es pot garantir la presència dels artistes.

En qualsevol cas, comptem amb aquest espai final per a la recapitulació de les experiències, observacions i dubtes sorgits durant l'assistència a l'assaig per part dels alumnes.

11.50 h* Finalització de l'activitat

Un cop tancat el col·loqui de cloenda, d'una durada aproximada de 20 minuts, finalitza l'activitat amb la sortida de l'edifici.

* horaris aproximats, en funció de la durada de la sessió de treball de la BMB

Recomanacions i indicacions per a l'assistència a l'activitat

1. Us preguem puntualitat en l'arribada, ja que tant l'entrada com la sortida de l'edifici només es poden realitzar amb el grup complet.
2. Tot i tractar-se d'un assaig, és imprescindible el silenci per part del públic per tal d'afavorir el treball i la concentració dels artistes: eviteu els sorolls i parlar amb altres companys.
3. No es permet l'ús del telèfon mòbil ni de qualsevol altre dispositiu electrònic durant l'assaig.
4. Si us cal, assegureu-vos de portar tot el material necessari (com per exemple: una fitxa d'observació, un qüestionari o una llibreta per prendre notes).
5. Estigueu atents a les indicacions de l'educador i també del director al llarg de tota l'activitat.
6. Gaudiu de la música!

Objectius i continguts

Com ja us hem avançat, us proposem tres línies de treball que podeu enfocar com a objectius d'aquesta activitat a l'aula:

1. Conèixer la banda de música
  - 1.1. Els instruments i les famílies que en formen part
  - 1.2. La seva configuració instrumental
  - 1.3. El treball dels músics, directors, instrumentistes i solistes
2. Conèixer el repertori específic que s'assaja
  - 2.1. Els compositors i la història de les obres que s'interpreten
  - 2.2. Les particularitats musicals i l'estil de les obres
  - 2.3. Les dinàmiques i tècniques d'assaig
3. Conèixer la BMB
  - 3.1. La història de la institució
  - 3.2. La tasca artística i cultural
  - 3.3. Els perfils professionals

Mitjançant aquesta activitat i segons el nivell educatiu, podeu aprofundir en els continguts de l'assignatura de música que abordin temes com les agrupacions instrumentals i l'organologia o relacionats amb la història de la música, la teoria i la interpretació musical, així com dels diferents estils musicals.

D'altra banda, assistir a un assaig de la BMB permet conèixer de prop el treball i la dedicació que requereix ser músic professional, ajuda a fer visible aquesta feina, a comprendre la música en directe i a gaudir-ne, i estimula la curiositat i la creativitat dels alumnes.

Perquè, paral·lelament als objectius i continguts anteriors, aquesta activitat també pot contribuir a:

1. Fomentar l'escolta activa
2. Potenciar l'interès i l'apreciació per la música en viu
3. Alimentar l'educació artística i cultural dels alumnes
4. Analitzar el treball en equip necessari per a la realització d'un concert
5. Desenvolupar eines de d'observació i de recerca
6. Posar en comú l'experiència viscuda.

Propostes didàctiques

En relació amb els objectius i continguts esmentats anteriorment, us proposem els següents exemples de propostes didàctiques per treballar a l'aula, centrades en cadascuna de les línies de treball proposades.

D'aquesta manera, podreu programar diferents activitats vinculades a algun o diversos punts d'interès i distribuir-les temporalment abans, durant o després de l'assaig. Partint dels vostres interessos específics, podreu fer un treball previ a la vostra visita a L'Auditori, enfocar l'atenció a l'assaig amb una premissa concreta que guiï l'escolta i l'observació i/o recollir l'experiència d'aprenentatge i avaluar-ne els resultats.

Sota de cada línia temàtica, hi trobareu els seus continguts i, a cadascun d'ells, alguns suggeriments per treballar abans, durant o després de l'assaig:

1. Conèixer la banda de música

1.1. Els instruments i les famílies que en formen part

- 1.1.1. Investigueu prèviament els instruments i les famílies que formen part de la banda: el nombre, el rol musical, el lloc que ocupen a l'espai...
- 1.1.2. Identifiqueu els instruments que formen part de la banda i que participen en l'assaig.

1.2. La seva configuració instrumental

- 1.2.1. Determineu les diferències d'aquesta agrupació musical amb altres de similars: quins instruments comparteixen? Quines són les diferències si també hi són presents? Quines altres semblances o diferències hi ha més enllà de les organològiques?
- 1.2.2. Observeu si sempre hi ha una única plantilla o si canvia la configuració instrumental (entre diferents moviments o obres).

1.3. El treball dels músics, directors, instrumentistes i solistes

- 1.3.1. Esbrineu els diferents actors i rols d'una banda: quines són les funcions de cada instrumentista? Hi ha algun tipus de jerarquia? Què fa un director? N'hi ha més d'un? Qui hi treballa més enllà de l'escenari?
- 1.3.2. Analitzeu de quina manera els diferents rols interactuen durant l'assaig: quina funció té cadascú? Com l'expressen?

2. Conèixer el repertori específic que s'assaja

2.1. Els compositors i la història de les obres que s'interpreten.

- 2.1.1. Feu una recerca al voltant dels compositors i el seu moment en la història de la música: quines músiques s'interpreten? Quina és la seva procedència temporal i geogràfica? A quin estil musical o artístic pertanyen?
    - 2.1.2. Identifiqueu quina part es treballa a l'assaig: què s'hi fa exactament? Per què? I com?
  - 2.2. Les particularitats musicals i l'estil de les obres
    - 2.2.1. Investigueu sobre les peces: les motivacions de la composició, possibles dedicatòries, estrenes, adaptacions...
    - 2.2.2. Observeu quines particularitats de la interpretació de les obres són més presents durant l'assaig: hi ha algun fragment destacat? Hi ha algun instrument protagonista? Hi ha algun aspecte tècnic o musical (l'articulació, l'afinació, la textura, la dinàmica...) que es treballa més? És una qüestió d'estil?
  - 2.3. Les dinàmiques i tècniques d'assaig
    - 2.3.1. Esbrineu la relació dels músics amb l'obra que assagen: com es prepara un músic abans de l'assaig? Quants assajos es fan? Quanta estona duren? Com es treballa durant un assaig?
    - 2.3.2. Observeu la interacció entre els músics, el director i altres professionals: amb qui i en quins aspectes es treballa més estona o més profundament?
3. Conèixer la BMB
  - 3.1. La història de la institució
    - 3.1.1. Investigueu sobre la història de la institució: quan es va fundar? Per què? Quina és la missió actual de la BMB?
  - 3.2. La tasca artística i cultural
    - 3.2.1. Analitzeu quina és l'activitat de la BMB cada temporada: quantes actuacions fa? Quants cicles de concerts? A quins espais i amb quins repertoris?
  - 3.3. Els perfils professionals
    - 3.3.1. Feu una recerca sobre què cal fer per formar part de la BMB: què han estudiat, els seus membres? Com han entrat a formar-ne part? Quin perfil professional tenen?
    - 3.3.2. Identifiqueu els diferents rols dels professionals de la BMB.

MATERIALS DE SUPORT

Enllaços d'interès

- [Pàgina oficial de la BMB](#)
- [Pàgina de José Rafael Pascual Vilaplana, director titular de la BMB](#)
- [La BMB a L'Auditori Play](#)
- [La BMB a Spotify](#)
- [Exposició virtual "135 anys, i encara sonant: la Banda Municipal de Música de Barcelona". Biblioteca de Catalunya](#)
- Xarxes socials de L'Auditori: [instagram](#), [x](#), [facebook](#)
- [Pàgina de la World Association for Symphonic Bands and Ensembles \(WASBE\)](#)

Bibliografia sobre la BMB

ALMACELLAS I DíEZ, Josep Maria. *La Banda Municipal. Del carrer a la sala de concerts, 1886-1945*. Barcelona, Arxiu Municipal de Barcelona, 2006

"125 anys de Banda Municipal de Barcelona", dins *Quaderns de L'Auditori*, núm. 11. Barcelona, Consorci de L'Auditori i l'Orquestra, 2010

BONASTRE I BERTRAN, Francesc. *La Banda Municipal de Barcelona: cent anys de música ciutadana*. Barcelona, Ajuntament de Barcelona, 1989

CABALLÉ I CLOS, Tomàs. *La música oficial de la ciudad de Barcelona: apuntes para la historia de la Banda Municipal*. Barcelona, Ariel, 1946